

L'Esquella de la Torratxa

Any XLV Número 2284 15 cèntims = Atrassats, 30

QUINCE MILLONES

LO 24658 ONAL 10.^a

Sorteo número 36 de 1922.

DÉCIMA

VIGÉSIMA PARTE DE BILLETE DE DICHO NÚMERO, PARA EL SORTEO QUE SE HA DE CELEBRAR EN MADRID EL DÍA VEINTIDÓS DE DICIEMBRE DE MIL NOVECIENTOS VEINTIDOS.

EL DIRECTOR GENERAL

Juan Rodenas

Precio

P. J. ARO
L'ORACIÓ

—Feu que el primer premi toqui a aquest bitllet, que soc un comprador de *El Año en la Mano*.

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

Actualment exposició d'articles

PER A REGAL, TAULA I CUINA

a preus excepcionals

Proximament gran exposició

DE

JOGUETS

Oh, turment!

Que és trist passar els dies amb ira i les nits sense descans perquè atormenta el dolor del reuma, d'una neuràlgia, d'un cop rebut, o d'una caiguda, o d'una contusió o torçada!

Tan senzilla cosa com és treure's tot el dolor en un moment aplicant a la part dolorida el grant remei mundial

LINIMENT DE SLOAN

que penetra sense massatge i és sempre eficaç!

EL VENEN TOTS ELS APOTECARIS

MATA DOLORS

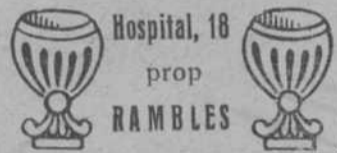
Liniment de Sloan

ANTIGA
SASTRERIA

MALERAS

Trajos per a home i nen

Hospital, 18
prop
RAMBLES

NO COMPREU TRAJOS NI ABRICS SENSE VISITAR LA SASTRERIA

MALERAS

Es la casa que ha acreditat més per sa elegància, economia i serietat. En aquesta casa hi trobaran trajos fets, tant d'home com de nen, de totes menes i de tots preus. Sempre models nous

Carrer Hospital, 18 BARCELONA

No us equivoqueu, entrant per la Rambla a la dreta

PRODUCTES HIGIENICS AMERICANS

Premiats a totes les Exposicions mèdiques i científiques
Medalles d'or a Milà, Buenos Aires, Gènova i Barcelona

Tònic Arrissador

RICHARTE III

Producte especial i únic amb el qual s'arrissa el cabell sense retorts ni foc. Al mateix temps neteja la caspa, evita la sortida de cabells blancs i cura totes les enfermetats del cuir cabellós. Son perfum és fi i elegant

Venda: En perfumeries

Dipòsit: Salmeron, 72

TELÈFON 249 G. — BARCELONA (GRÀCIA)

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

EL SENYOR SALA

Jo no he compartit mai la rancúnia nacionalista contra el senyor Sala, de Terrassa, pontífex màxim de la Unió Monàrquica, que acaba de deixar la política. «Es un traïdor que ha creat a Catalunya un Ulster, que és Terrassa», ens deien. Però un traïdor és un home tèrbol i mal ànima, i el senyor Sala era l'alcaloide del català bona persona, era el nét del senyor Esteve i fins el propi senyor Esteve, si volen, passant a través del segle XIX, i arribant al 1922, com si no hi hagués passat res a Catalunya.

Per què—pensavem—no's farà el senyor Sala de la «Lliga», si té tipus regionalista, i veu de regionalista, i costums de regionalista? Per què farà d'anti-catalanista el senyor Sala, si ell és tan catalaníssim que posat entre mig de mil castellans, cridaríem assenyant-lo: «Mireu, aquell senyor deu ésser català!...»? Porta un barret, uns bigotis, una panxeta, un abric, que no poden ésser més que d'un català que surt del carrer de Petritxol de comprar un objecte d'art a Càn Parés, o del Forn de Sant Jaume d'adquirir el tortell dominical. Quan arribà la Solidaritat deixà el districte. Quan li donaren un càrrec, fou el de director de Comerç. Quan deixa la política ho fa perquè li fa fastic. Al senyor Sala no l'han treballat. Si el treballessin bé seria regionalista, perquè el senyor Sala és catalanista sense saber-ho, i per això, quan se'n va de la política, se'n va escrivint les mateixes coses que un de *La Tralla*.

«Al fin, catalán», diran a Madrid. Al fi, un protestatari, un esquerp, un cantar-les clares, un senyor que's pren les coses en sèrio, un home que gira l'espatlla a Madrid i se'n entorna a la fàbrica. I és que aqueixos homes que aparenten odiar al catalanisme són uns catalans com una casa, que acaben engegant tot lo que deien estimar. «Mireu—ens assegurava un dia el més típic dels escriptors anti-catalanistes,—jo no podria viure a Madrid». Doncs al senyor Sala li ha passat igual. No ha pogut viure a Madrid, i als

seus anys torna a entrar a la seva «Puntual» de Terrassa, sumant-se al «Catalunya endins».

Pobre senyor Sala! Li fallen totes les pàtries. Li falla Catalunya, perquè no hi eren amb ell. Li falla Espanya, perquè se li desfà. Ell, entristit, se reclou en els seus telers, però fins an allí el perseguirà el seu destí, de fer catalanisme sense adonar-se'n. Celebrarà beatíficament les festes catalanes. Tornarà a rependre el brau accent català. Anirà fabricant panyos, aqueixos panyos de Terrassa tan odiats per Castella. I quan, en la penya del «Casino», algú li parli del Congrés i de la política, amb una serenitat molt catalana, li respondrà:

—Miri, faci el favor de no parlar-me de Madrid.

PARADOX

A CAU D'ORELLA

Utilitats del «metro»

Sortint de les foradades del «metro», un regidor anava dient:

—Veient això, se comprèn que's puguin donar quatre arbres de la Rambla per al «metro».

La comitiva que, invitada per l'empresa del Metropolità, va anar recorrent les obres subterrànies, estava composta de regidors, periodistes i personal de l'empresa. Els funcionaris ponderaven, els regidors admiraven i els periodistes restaven neutrals.

—Veritablement, se sent emoció passant per aquesta foradada que travessa la ciutat.

Un periodista respongué:

—Doncs, miri: més emoció sentiria si veiés les claveres.

A la sortida, tothom ponderava. Tothom, menys dos o tres, als quals s'hi acostaren uns quants regidors:

—Es admirable, veritat? Què els hi sembla?

—Veurà—respongueren els reservats—a nosaltres ens ha semblat un lloc magnífic per a fer cine-natura.

Teatre líric

Don Joan de Serrallonga ja està retirat. *El castell dels tres dragons* encara dura. Però una obra se sosté: *L'ou com balla*. Que no és precisament una cosa perfecta? No hi fa res. Que la premsa, la censura? No hi fa res. Que està mancada d'enginy i de trassa? No

hi fa res. Se continua fent, com si hagués estat l'èxit de la temporada, i així serà fàcil arribar al número cent de les representacions.

Això ha decidit a un dels nostres autors, que per cert va tenir no fa gaire un èxit en el Paral·lel, a fer una segona part, confiant en l'èxit de la primera, de *L'ou com balla*.

—Ja tinc l'argument i el títol—ens digué.

—I se dirà?

—*L'altre ou com balla*.

Tothom al «Romea»!

Al «Romea» ja anunciaven *Els Pastorets* amb aquell anunci tan suggestiu que diu així: *El més joiós, més emocionant i més atractiu dels espectacles. Entusiasme als petits, delecta als grans. Tothom al «Romea»!*

Però la gent és tossuda, no vol ésser manada i diu: Ningú al «Romea»! I tal com ho diu ho fa!

L'Ardanaz i el P. Claret

Ens ha deixat el senyor Ardanaz. Desconsol en les sagristies i els seus anexes, franca barrila entre la gent de la *juerga*. A nosaltres ens dol, perquè a la llarga, amb l'Ardanaz, Barcelona anava a resultar més divertida que mai.

Justament ara preparava uns cartellots, que hau-

rien aparegut un dematí per totes les parets de la Ciutat, contenint aquell cèlebre vers del P. Claret:

*Jóvenes que vais bailando
al infierno vais saltando.*

Sinó que un amic de l'Ardanaz, que estava enterat del seu intent, un dia li va deixar aquest vers, escrit en lletres grosses, damunt del seu despatx:

*El querer matar el vicio
te lanzará al precipicio.*

Al qual vers el senyor Ardanaz va contestar moments després d'haver presentat la dimissió:

*Me matan los liberales,
fuente de todos los males.*

Al «Tivoli» hi fa fred

Si; hi fa molt fred, n'hi fa tant, que sembla que deu ésser una broma allò de la calefacció central que anuncia l'empresa en els diaris.

Nosaltres, que no pequem d'immodestos, tenim, aquesta vegada l'orgull de dir que la *degringolade* o enfonzada del Líric Català la vàrem preveure primer que ningú.

Que la cosa estava en males mans, calia ésser cecs per a no veure-ho. Ara que de ceguera n'hi ha de dues menes. N'hi ha una de patriòtica, molt noble, molt excusable i gairebé diríem lloable encara que la ceguera no pot fer mai bé a ningú. La ceguera patriòtica l'han tinguda molts al sol anunci d'un Teatre Líric Català. L'han tinguda tan forta, que a nosaltres i a tots els que han combatut als senyors que portaven per camins ruinosos el Líric Català ens han titllat de mals patriotes.

Però han passat uns mesos, no gaires per cert, i les esquerdes les ha anat veient tothom i la ruina ja ningú la pot negar. Es torna a parlar de la *Doga-*

CINEMATÒGRAF MINISTERIAL

—No en tindrem prou; la cúa ocupa tres mançanes
—No t'espantis, quan tindrem de servir als últims, ja no l'hauran de menester els primers.

Visita a les obres del Gran Metropolità

Les autoritats i la premsa de Barcelona foren galantment invitades per l'Empresa del Metropolità per a fer-los conèixer les obres que, per cert, estan força avançades.

Pel pou obert a la Plaça d'En Trilla baixàrem al túnel que està a dotze metres de fondària, seguint a trossos la galeria subterrània que és magnífica i de la qual ens donaren detalls minuciosos els facultatius i els consellers de la Companyia, seguint fins a la Plaça de Catalunya i entrada de les Rambles, que és el lloc on acaba la foradada.

La visita ens produí agradable impressió, ja que tot lo fet fins ara dóna la sensació d'una obra gran i majestuosa, tant per l'amplitud de les voltes com per la fortitut amb que es veu que estan fetes les obres, lo qual ens donava tal sensació de seguretat que feia ens passegessim tan tranquils per allà dins com si ens trobessim a cel descobert en plena Rambla.

Pot estar satisfeta l'Empresa del Metropolità, ja que aquest no tindrà res que envejar a tots els que ja existeixen i del qual Barcelona n'estarà força orgullosa.

El nostre bon amic Ernest Soler de las Casas, fill d'En Pitarra, ens envia les següents quartilles, que gustosament publiquem:

La disbauixa de-l' Castell

La prudència, certs respectes, lo delicat de la meua situació... tot me mana callar; mes, oh públichs de Catalunya, que otorgàreu la Gloria á-l' mèu idolatrat pare: pot més que tot en mi l'esglay que-m' fa que arrivésseu á pensarvos que sòch un fill indiferent y un catalá esfredehit, y que no vetllo per eixa Gloria qu'es d'ell y provè de vosaltres.

Vosaltres heu vist que sempre que m'han deixat cuydar d'ella ha quedat lluhida; mes aquesta vegada un geni maléfich me n'ha allunyat de-l' tot, y s'ha produhit lo daltabaix que tots deplorém y que no ha estat menys fatal pe-ls detentors de-l' mèu dret, que fins la revisió de l'arranjament que jo havia ofert franca com á medi de tranzacció varen rebutjar, pensantse, vanitosos com tots los ignars, qu'ells tots sols s'omplirían de gloria.

Quan la gent corre cap á la seva perdua ho fa ab tal entusiasme que s'enfanga sens adonarse de-l' fang, y s'indignifica sens un sol crit de la seva consciència.

Totas las infamias que talvolta vos hauréu adonat que se m'han fetas de més d'un any ençá cobardas, invenjables, de mala mena, y altras consemblantas que no podéu haver vist, totas han sigut perque aqueixos dos cobdiciosos, sens companyerisme professional envers mèu, poguésen posar en ridicol la obra de-l' mèu

RETORN DE LA JORDI

—Menu, ja no em veuran més el pèl per Madrid.

resa i altres galindaines per a molt aviat. Ja veurem si els fets confirmen aquests rumors. Però amb *Dogaresa* o sense, el plet està perdut. I s'ha perdut, senzillament per una raó molt clara que voldríem que els patriotes no perdessin de vista i que és la següent: El primer pecat de la colla del «Tívoli» és que no han volgut fer art; el segon és que no han volgut fer pàtria. Han volgut, només, fer *quartos*. I per fer *quartos* s'han fumut de l'art, de la pàtria i del públic, suposant que la mentalitat i el gust del públic eren tan baixos que amb la xaronada i la bandereta patriòtica el públic respondria.

Han pres al públic per innocent i per ignorant. I el públic, que s'ha adonat de tot això, els ha negat lo que la colla del «Tívoli» volia d'ell, o sigui els *quartos*.

I ara, què diran?

Si; què diran els qui ens acusaven de mals patriotes perquè hem combatut a la colla del Líric Català? Dijous passat a la tarda ja es representaren *Los Bohemios* i *La Dogaresa* en llengua del tirà, naturalment. I per això tants crits i tanta fanfàrria?

Esperem que l'empresa del «Tívoli» (abans Teatre Líric Català) acabarà posant en escena les famoses produccions d'En Benedicto *La reina Inca* i *La Monyos*.

I si això no és *popular* que ens pengin!

pare, després d'havermhi posat á mi, creyent aixís arribar á-l' Cel d'una enmatllada Gloria, y umplirse de pessetas.

No he trovat advocats que-m' defensessen com si fossen en majoria aquells que á força de tractar ab repugnants criminals, que sens cap escrupol defensen, han perdut l'ohit de la Virtut; ni col-laterals que m'estimessen com si-ls posès una vena á-ls ulls lo pesseter deliri, y, com si hi havès una Providença, gayrebè ningú ha havut diners, y-l' lluhiment s'ha convertit en esglayòs ridicol, y la riota de-l' Publich y la fuhetada de la Premsa han sigut las armas ab que aquella Providença m'ha venjat.

Y quasi de tothom, m'ha venjat: d'un caramot que ha volgut corretgir la lletra y afegir un acte á una joia de-l' mèu pare, com un embojit cubista que s'atrevis á afegir figuras á un carrat de-l' Ticiá; d'un músich que te sciència y geni; però qu'es estrident y sech, y que per fer la obra més agradívola l'ha treta de pollaguera, y d'una comedia humorística que feya esqueixar de riure n'ha fet un fenomi que fa plorar á-ls bons, aborreix á-ls mitjans, y venja á-ls dolents; d'un empresari que per haverme desatès ab forma inculta ha perdut milers de pessetas y está plegant en xavacana forma, y de molts altres, m'ha venjat, la Providença. ¡Mes ay! ¡Ab quina barroeria!... ¿Com puch sentirnhi grat si per venjar-me ha tacat potser per sempre la fama póstuma de-l' mèu pare; donchs jo, sempre ple de romantismes que ja no son moda, perque no quedès, per mals concells, infractor d'un tracte sagrat un ésser febble que-l' mèu pare idolatrava, he retirat davant Notari-l' tracte, y si aquest primer dany no li mostra-l' perill, per cada obra de-l' mèu pare que cayga en mans sciéntas ne caurán deu en grolleras y envejosas que gayrebè tant las satisfá embotxacar, com reventar á-n- En Pitarra?...

Aixís jo acabo, catalans, assegurantvos de que la culpa no ha pas estada meva; de que per cada llágrima que us cau á vosaltres, á mi, un mar, y que á L'ESQUELLA li agraeixch mercé y honor ab tota la meva ànima; si bè me la sento ja tant destroçada de calumnias, d'injusticias, d'ofensas que may á ningú s'havian fet y que-m' posan entre ma ira y mon cristianisme, que no sè pas si podré ferne res de bo.

ERNEST SOLER DE LAS CASAS

Gracia, á-ls 12 de Desembre de-l' 1922.

A París s'ha estrenat una comèdia que es diu *Els buscadors d'or*. Es una obra d'aventures, d'intrigues i de crims.

Aquí els *buscadors d'or* fa temps que els tenim. Han plantat l'escena a la muntanya de Montjuic i l'obra es diu: *Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques*. Quan es vegi el desenllàs, farà una sensació enorme. L'intriga és de les més complicades. Ja en parlarem sovint.

EMILI VENDRELL
notable tenor, l'únic que s'ha salvat
del naufragi del Líric Català

Teló enlaire

LICEO

Després de *Carmen*, obra en la qual debutà el tenor Alvarez que malgrat i la seva desorientació per efecte de la impressió es comportà correctament, el gran aconteixement *Marina* que ha sigut aplaudida com si es tractés realment d'una obra nova.

L'interpretació no cal dir que fou excellent, cosa si bé es mira sense importància, car tan En Làzaro com els altres no els hi suposava fer cap esforç.

L'empresa ha posat *Marina* amb molt d'encert, no havent-hi regatejat res. La direcció escènica a càrreg d'En Rafel Moragas, ha sigut alabada de tothom. Un encert, una delícia d'art i de veritat.

En el segon acte es ballà la sardana d'En Pep Ventura *Per tu ploro*, executada per la cobla Principal Barcelonina.

Del decorat cal fer remarcar el del segon acte degut al mestre Vilumara, no essent menys digné d'elogi el treball del senyor Alarma.

—Ahir degué fer la seva presentació l'eximí artista Segismund Zaleski amb l'òpera russa *Boris Godounoff*.

—Per a demà *Tosca* cantada per En Làzaro, i per a la setmana vinent *Gli Ugonotti* i *El príncep Igor*.

NOVEDADES

Segueix amb sorollós èxit l'actuació dels celebrats óssos comedians.

Aquestes bestioles s'han fet molt simpàtiques del públic d'aquesta casa.

Ho fan bé de debó. L'altre dia sentírem la següent conversa:

—Que't sembla aquest?—deia un espectador assenyalant un ós que feia l'amor a un company—sembla En Bergés—afegí.

—Cal—respongué un altre.— Ho fa millor l'ós.

TIVOLI

El dia 5 d'aquest mes s'estrenà l'adaptació lírica de la cèlebre gatada *El Castell dels tres dragons*, «gatada» com encertadament l'anomenà En Soler i que fou acceptada i encara avui s'accepta unicament per la franquesa amanida amb aquella gràcia especial que posseïa l'autor de *La Dida* i que és l'ànima de tota l'obra. Més que fàcil, difícil, era per a l'arreglador i per a l'autor de la partitura del *Don Joan de Serrallonga* ja que al primer li manca conèixer de molt lo que és teatre, i més teatre líric, i potser encara més lo que ha d'ésser la gràcia an el teatre, i an el segon li manca el geni per a fer una gran òpera bufa o la gràcia per a compondre una musica alegre, de juguina i que si no tingués valor quan menys distraigués.

Ni una cosa ni altra té *El Castell dels tres Dragons*. El llibre mercès a l'humorisme d'En Pujols ni el mateix Pitarra el coneixeria. Es desubstanciat i avorrit. La musica ja ho havem dit: no és res. Es cert que el duo d'En Vendrell i la Bugatto en el primer acte es repetí tres vegades, però l'èxit es deu a l'autor de la cançó popular «La Filadora». En Morera fou ovacionat en un concert tant que és aparatós i buit.

De l'interpretació direm que fora d'En Vendrell no en queda res. N'Emili Vendrell, sap cantar, sap cantar molt i és un verita-

ble actor. També es distingí En Bergés, però pel seu mal gust, d'una grolleria tan excessiva que arriba a ésser intolerable.

La presentació deficientíssima. Ens creïem que era *Lohengrin* lo que representava la companyia del «Tívoli». I per comble, un decorat de darrera hora.

Altra impressió era la que desitjavem treure de l'estrena de *El Castell dels tres Dragons*, però tot contribuí a que fos deplorable.

GOYA

Amb gran èxit s'ha representat la famosa producció de l'autor de *El pavo real*, *En Flandes se ha puesto el sol*, obra que En Morano i els seus han interpretat amb molt carinyo.

Per a avui hi ha anunciada l'estrena de la comèdia de H. Bernstein, *Sansón*. En parlarem.

PRINCIPAL PALACE

Ha sigut un encert la disposició de l'empresa d'aquesta casa de que per una setmana regissin preus populars. Tot Barcelona haurà desfilat pel Palace per a admirar la grandiosa *rèvue Cri-Cri* amb el quadro de gran èxit *Siluetas, luces y colores*.

Avui, segons està anunciat, s'estrenarà un nou quadro titulat *Idilio de muñecos*. Tot fa esperar un altre èxit. En parlarem.

ROMEA

S'ha estrenat *Al cel mai hi falta un núvol*, original dels senyors Lluís Aimeric i Josep Pons.

Es tracta d'una comèdia en la que no hi passa res, i per això molt en caràcter en aquesta casa.

Sense que s'hagi d'ésser un lexicògraf, quan s'escriu, tan si és en català com en castellà, s'ha d'anar un xic més en compte. No l'han inaugurat encara el teatre bilingüe.

L'interpretació, sentint-ho molt, dolenta.

ESPAÑOL

Dissabte tingué lloc l'estrena de l'esperada obra d'En Juli Vallmitjana *A l'ombra de Montjuic*.

El caire especial del teatre d'En Juli Vallmitjana fa que sigui incomparable i per lo mateix hom s'ha de col·locar en el punt de vista de l'autor, al jutjar les seves produccions.

Lo mateix en la novel·la que en el teatre ens ha demostrat diferents vegades l'autor de *Els jambus* conèixer a fons la vida de les baixes capes socials.

Els tres actes de que's compòn el drama *A l'ombra de Montjuic* són ben construïts, atreuen i per la seva amenitat fan oblidar el deslligament que es nota entre una i altra escena.

L'interpretació, exceptuant el senyor Tormo, regular. N'Alfons Tormo ha demostrat que encara és l'actor que nosaltres havíem conegut i que la sèrie d'estratfalàries que es veu obligat a representar no ha pogut gran cosa en ell. Els demés, força ajustats i amb molt de carinyo.

La presentació en el primer i segon acte acceptable del tot, molt particularment en el segon. El tercer, no tant.

Un elogi per a En Ricard Canals. Mercès a ell no veurem apatxes.

POLIORAMA

La pobre Cenicienta, traducció de *La Ventafocs*, la celebrada obra d'En Folch i Torres, ha obtingut bona acollida. El públic de aquesta casa aplaudí de debó la traducció del senyor Borrell.

COMICO

El último beso, drama estrenat dissabte per la companyia Rojas-Caparó, ha sigut ben acollit per tractar-se d'una obra que fàcilment arriba a les ànimes sensibles.

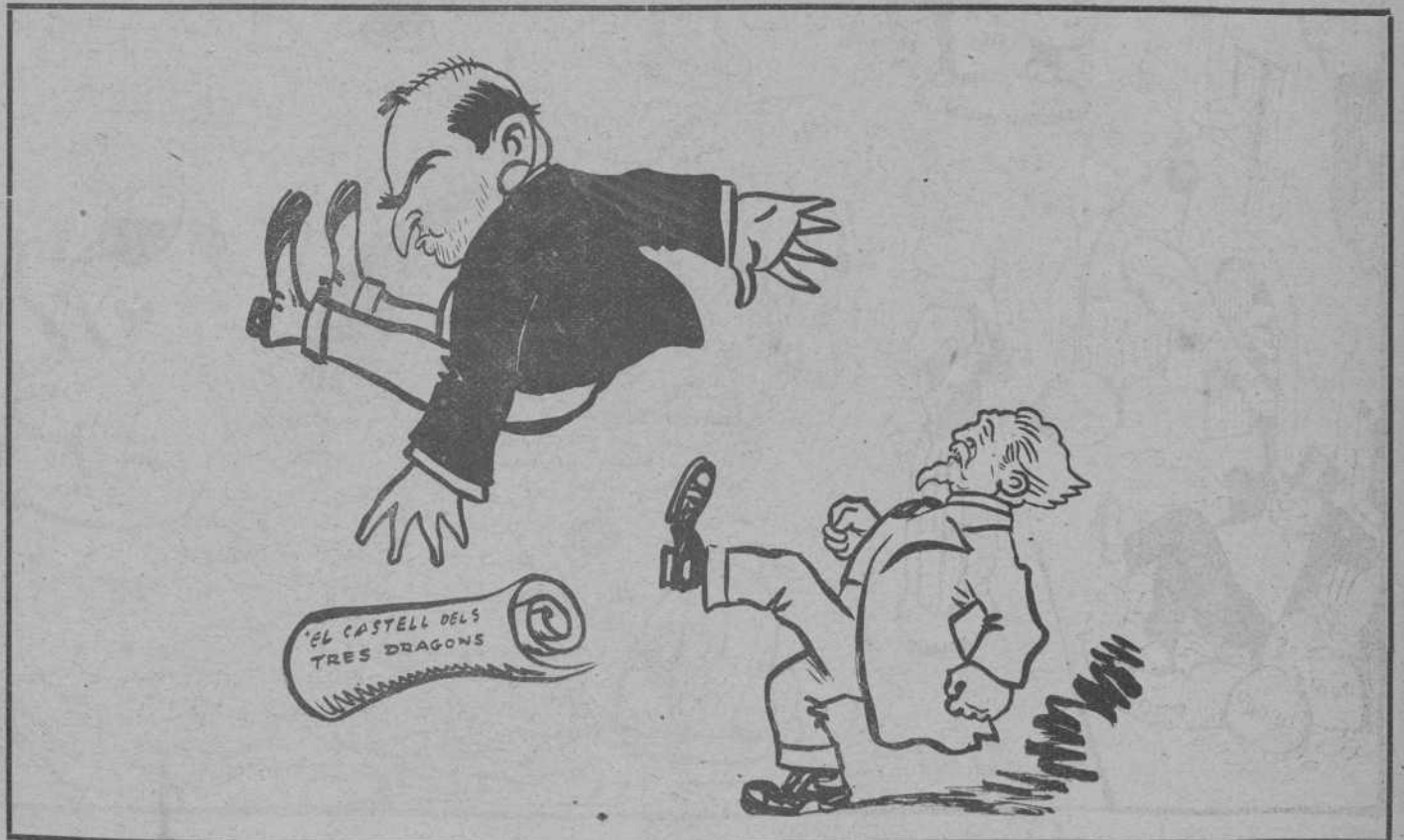
El senyor Graells i Soler, autor de *El último beso*, fou molt aplaudit junt amb els principals intèrprets.

COMEDIA

La companyia Claramunt-Adrià posà en escena la famosa obra de Suddermann *L'Honor*, traduïda per En Valés i Ribot.

En l'interpretació es distingiren les senyores Callejas i Monasterio i els senyors Adrià, Fornaguera i Xuclà.

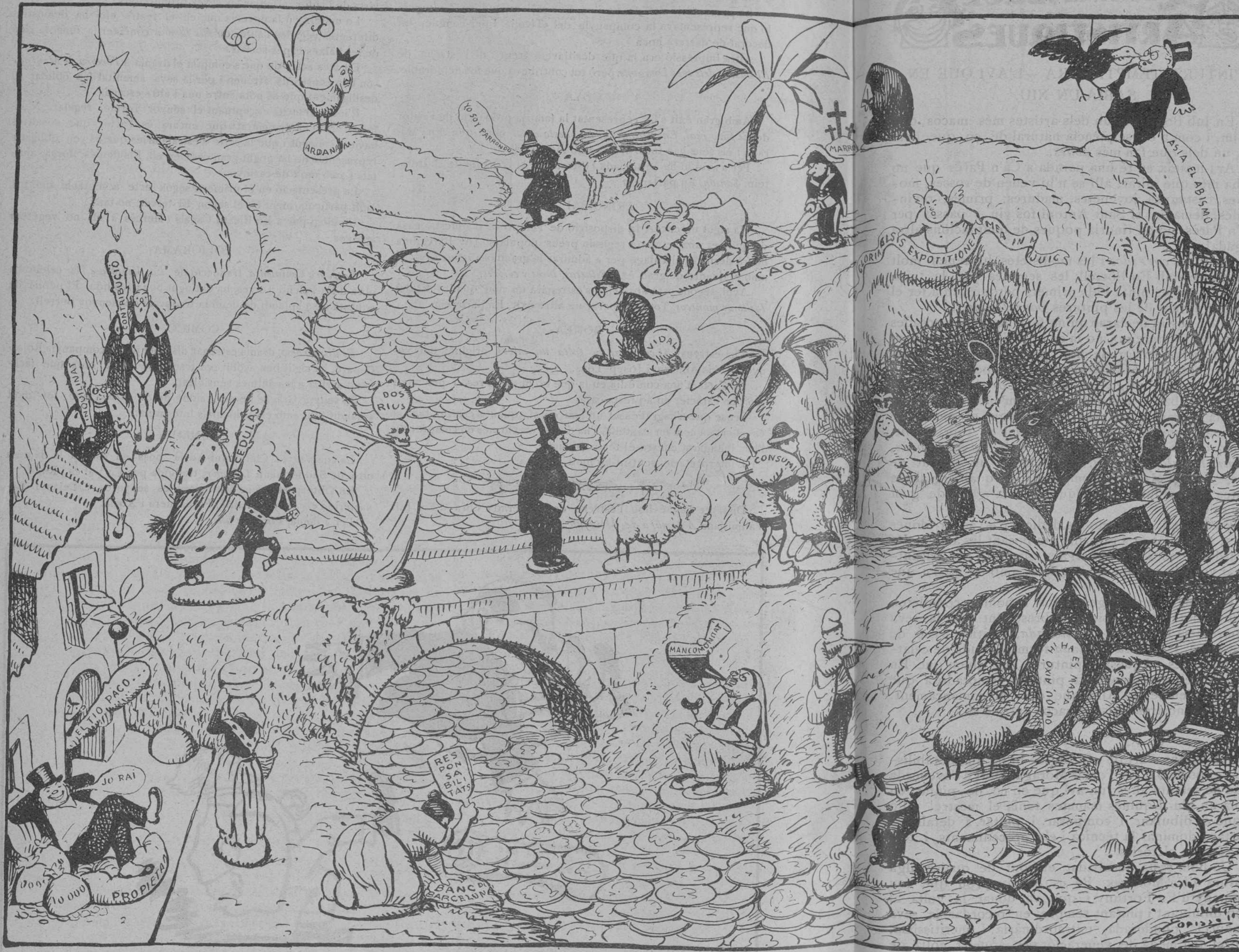
Per a demà, *Pluja de fills*.

EN PITARRA I EN PUJOLS

-Jo no tinc ia paciència de Job; jo els tracto així als qui espatllen les meves obres

TRADICIONS

El Pesebre d'aquest any

ELS DEPORTS

FUTBOL

El passat divendres ja ens varen donar feina els nostres futbolistes i tinguérem que anar a veure com s'ho feien l'Europa i el Pforzheim i l'Espanol i el Cechie.

En el camp de l'Europa entre el partit del divendres i el del diumenge es feren quatre goals per dos que n'aconseguien els alemanys. Els dos partits resultaren molt interessants, puix en la lluita hi hagué gran competència.

No citarem els noms dels teutons perquè allò no són noms, sinó «guillades» de vocals, en canvi dels nostres es distingiren En «Ninus», que va ésser el rei de les dues tardes; En Vidal va treure més pilotes que un «Pim Pam Pum»; En Pelaó, solament es va enfadar tres vegades; En Juliá, picant més que'l pebre i l'Olivella va estar en el camp com si estigués al «Principal-Palace», amb molta tranquil·litat.

Els nois alemanys ens varen agradar i duen un porter, que si bé no és un hèrcules en canvi s'estira més que si fos de goma, i encara que aquests són de Baden, ens va semblar que no baden gaire. En resum: una altra victòria per a l'Europa i ara a esperar els partits de Nadal.

**

Al camp de l'Espanol també hi hagué festassa. Amb un equip de Praga, el S. K. Cechie, els espanyols han jugat dos partits amb un total de sis goals a favor dels de casa per cinc els forasters.

La lluita que feren els dos equips fou molt caia i solament per a veure treballar an En Zamora s'hi podia anar.

En Montesinos i En Canals varen defensar bé la seva portada; el mitjos, amb En Peña, anaren a l'hora i fins els davanters començaren a entendre's i a fer goals.

El porter dels de Praga es diu Kaliba i creiem «Ka-li-ba-bé» jugar de porter an aquest jugador, puix fins hi fa monades; els demés jugadors són uns bons elements i fins es guanyaren les simpaties del públic.

**

Al camp de Les Corts jugaren un partit entre el reserva del Barcelona i el primer del Martinenc, guanyant els barcelonistes per 7 a 1. Els del Martinenc segurament que devien tenir la negra per rebre d'aquesta manera.

**

A Cà'n Mamés (Bilbao) el «Barce» ha jugat dos partits, perdent-los tots dos. Motius? Segons ens conten, la mandra amb que jugaren alguns jugadors catalans, hi va influir molt. També diuen que l'actuació d'En Vallana, que feu de «refli», no sigué gens imparcial. Sembla que s'han fet proposicions a dit senyor per a que vingui a la nostra ciutat. Es un «éxito asegurado».

CICLISME

A Sant Andreu es va córrer el campionat de dita barriada i En Cabrera feu el recorregut amb dues hores i deu minuts.

El Sport Ciclista Català celebrà la prova de regularitat, en la que hi prengueren part 86 cicleros i arribaren En Boldú, En Melá, Maymi i En Cervelló.

ATLETISME

A l'Estadi es celebraren les restants proves que no's varen poguer fer el passat diumenge.

En els 400 metres En García va arribar primer; en els 800, En Palau i en els 800 (relleus) va guanyar l'equip de l'Espanol; en el llençament del javelot—això vé a ésser una cosa com una escombra—va tirar-la més lluny l'Algerk.

RUGBY

A Sant Boi es celebren cada diumenge grans partits d'aquest deport que és capaç d'agradar... fins als moros; perquè mirin que això d'anar corrent i que t'agafin per les cames, és molt bonic.

NATACIÓ

En la piscina del Club Natació Barcelona hi hagué una carrera, preparació per a la «Copa Nadal», que guanyà En Roig, seguit d'En Bretós i Muntaner.

BOXA

Poques coses tenim per dir d'aquest deport, a no ésser que En Larruy pensa escriure, tot sol, sis revistes setmanals, quatre diaris i fer cinquanta gasetilles suplicades cada dia; que el «spiguer» de l'«Iris» va llegir en català el programa de la passada vetllada i que En Casanovas ja no porta aquells pantalons blancs.

I per avui ja n'hi ha prou.

NOLUS

LES RAMBLES I EL METRO

—Moriran, urbano, els arbres de la Rambla?
—Eso según que el Ayuntamiento quiera o no vender la leña.

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

PINTURA TEMPTADORA.—L'AVI QUE EN SABIA UN NIU.

En Juli Borrell és un dels artistes més macos que tenim, i com a conseqüència natural de ço que hem dit, un dels que fan més dones.

Ara mateix en té una parada a Cà'n Parès que no hi ha més que mirar; allí se n'hi veuen de rosses, morenes, castanyes, jovenetes, madures, primes, revingudes, demanin: si Sant Antoni fos viu i passés per Cà'n Parès, no en tindria poques de temptacions altra vegada!

Els joves *corridos* i les modistetes hi tenen molt que veure amb En Borrell; les segones per la traça amb la qual les pinta i els primers perquè van a fer el borinot davant de les pintures *borrellesques*.

Si em fessin declarar quina femella de les posades a la venda prefereixo, no m'en donarien poca de feina! *La intel·lectual* m'agrada molt perquè és maca i escaienta; *Carmen la cigarrera*, em trastoca amb el seu aire de *rompe i rasga* tan castís; *Coralito*, prenent la fresca al balcó, vés qui ho diria! m'encèn les sangs; aquella magnífica *pell* que es fa llegir el pervindre per una gitaneta, no em deixa dormir en tota la nit, d'ençà que la conec... i encara resten *La niña bien*, *Mimí*, *Papellona de nit*, *La Roser* i un grapat de mossetes que els hi fan companyia, les quals són al·res tantes llaminadures pictòriques per la gent de gust i de rals.

En Borrell, però, no es dedica pas a fer dones soles; també les fa a grapat, ara posant-les amb molta picardia dessota *Un paraigües aprofitat*, ara caçant-les al vol a la sortida de *El Siglo*, amb un *salero* que ben pocs tindrien.

Uns quants paissatges justos i bonics completen aquesta notable exposició, sobresortint per la seva importància les teles *Ametllonada*, poètica visió de primavera, i *La vaca perduda* formós estudi de celatges pirinencs. Aquestes pintures ens diuen que En Juli Borrell igualment fa pintura temptadora que quadres d'empenta. Allò que deia al començament: és un dels nostres artistes macos perquè si.

**

Als salons d'art de «El Siglo» hi ha una notabilíssima exposició d'En Tomàs Moragas mort a l'avençada edad de setanta anys; un avi que en ço de pintar en sabia un niu. I quines manetes tenia el mestre! Allò si que és dibuixar, i compondre, i pintar, i detallar, i ajustar i dominar la tècnica i els procediments i tots els gèneres pictòrics...

Un hom resta bocabadat enfront de qualsevulga pintura d'En Moragas. Bé es coneix prou que fou company d'En Fortuny i que va donar la volta al món dibuixant i pintant sempre; en recordar la seva producció ponderada, extraordinària i meritíssima, sentim una mena de veneració per aquella colla de romàntics del seu temps, artistes entregats a l'art en cos i ànima que em treu les ganes de fer brometa.

C. ARBÓ

CELEBRANT LA DIMISSIÓ DE L'ARDANAZ

—Veus, ara, tú, com a menor ja podràs fer el que vulguis
i jo podré jugar a tots els jocs.

Pregària

A tu, donzella frívola i xamosa,
que als llavis portes l'inici d'un bes
i que'l brill dels teus ulls, per sempre més
dins el meu si, encengué flama amorosa,

a tu't demano jo ben poca cosa;
prò amb el fervor amb que diria un res,
per tal que'l meu parlar gosat no fes
naïxer l'enuig damunt ta faç formosa.

Deixa doncs, que't pidoli a cau d'orella
d'aquest ramell de flors una ponzella,
per ser-ne el guardador, perennalment,

creient amb fe constant i veritable
que si aquest jorn et resta inesborrable,
l'amor pendrà en ton cor infantament.

J. TORRELLA SOLIAS

ESQUELLOTS

L'Ateneu de Madrid organitzà un acte dit *la manifestació de les responsabilitats*, al qual hi assistiren més de cent mil ciutadans.

I l'Ateneu Barcelonès què fa?

Dorm el son de les penyes, un son que per lo llarg sembla un estat letàrgic i que deixa molt mal gust de boca i unes ganes tan fortes de no fer res que difícilment se'n cura.

La Societat Protectora d'Animals i Plantes vinga fer festes. Fa tantes festes, que ningú sap mai quan treballa. Per les festes sa-

bem alguna cosa de la seva existència, que pel treball que faci, la ignorariem enterament.

Ara ens agradaria que fés alguna cosa—treball, no festa—per als pobres arbres de les Rambles.

El simpàtic Vallmitjana ha tingut un èxit a l'«Español» amb *L'ombra de Montjuic*.

Està vist que els èxits de teatre català es fan a tot arreu avui menys al «Romea». I és que'l públic vol alguna cosa més que aigua amb bolado, que és lo que donen al teatre del carrer de l'Hospital.

La «Lliga» es mou, o sembla que vol moure's. Està clar, s'acosten eleccions, que és la única cosa que mou a la «Lliga». La idealitat, la espiritualitat catalanes han passat a un altre grup polític. Què li resta a la «Lliga»? Les eleccions. El darrer baluart de la força material.

Feia dies que no havíem vist la gasetilleta parlant del senyor Luengo. Confessem que l'anyoràvem. Es una petita, pintoresca actualitat barcelonina que diu tan en bé del propi senyor Luengo com de la nostra premsa. L'altre dia, quan poguerem llegir: *El delegado regio de primera enseñanza, señor Luengo, etc., etc.*, respiràrem a pit ample. Ah dolça, mansa, pacífica Barcelona! I pensar que a l'estranger tenim fama de terribles i de revolucionaris!

A l'hora que escrivim aquestes ratlles no se sap qui serà governador de Barcelona. Es diu que En Portela... Es diu que En. *Corrientes!* Pel cas serà igual.

DI'AROL

Encara es parla del *atentado* del senyor Martínez Anido.
I del *atentado* a la veritat no se'n podria parlar una mica també?

Es diu que la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Girona, ha renunciat als donatius procedents del joc.

Bona lliçó per a Barcelona on cobra del joc tanta gent, per allò de que la caritat ben entesa, etc., etc.

RESPOSTES PAGADES

A. T. Quevedo: Es molt fluixet. Hi manca aquella sal que el seu tocaio don Francisco tenia no per roves, sinó per quintans — F. D.: Pot enviar més.—J. M.: Ja veu que les seves coses es publicuen. Anirà aviat lo que tenim en cartera. No ens oblidí, però li recomano que els articles siguin bastant més curts, la meitat, si fa o no fa, dels d'ara.—Miquel Ribalta: Tot lo de vostè també va publicant-se. Gràcies i esperem més coses.—Cirici Farriols: El seu conte no està mal escrit, però és tan vell que'l sap tothom. A veure si troba alguna cosa més nova.—J. Cornudella: Ja l'enyoràvem. És publica lo seu en *La Campana*. Pot enviar més.—B. R.: Sí, senyor: qui firma aquest vers en el periòdic que vostè ens envia, és la mateixa persona que l'ha firmat a L'ESQUELLA amb un

altre nom, que és el seu pseudònim.—Josep Aguilá Solá: Anirà el seu treball que és bonic. Pot enviar més.—Joan B. Rodés: El seu escrit arribà amb retràs per a la diada. El guardarem per l'altre any. Per què no envia altres coses?—Rafel Massip: Li dec una carta, ja vindrà, no s'impacienti. Tot lo seu s'anirà publicant. De teatre, encara no puc dir-li res.—S. Bis: Ha passat l'oportunitat. Ho guardarem.—J. Torrella Solías: El seu quadret no està malament, però no fa per al nostre periòdic. Una senzilla descripció camperola no diu per a un periòdic humorístic. Provi altres coses.—Joan Pascual: Es publica lo seu que està molt bé. Notes així, recollint diversos aspectes ciutadans, sempre seran ben rebudes per nosaltres.—Tatis: També lo seu arribà amb molt retràs i també caldrà guardar-ho.—Athis: El mateix li dic dels dos epitafis. Tot lo demés es publicarà. Als Almanacs van coses de vostè.—Soy: És publicarà alguna cosa aviat. *A l'estació*, no, que és molt fluixet.—Diógenes: Llàstima que el seu vers sigui tan desigual, perquè la pensada està bé. No podria refer-lo?—Joaquím M.ª de Arce: El seu vers està molt bé i encara que no sigui molt del to del nostre periòdic mirarem de publicar-lo.—Josep Serrat: Anirà el seu vers.—Andresito: Gairebé tot lo de vostè anirà sortint, algun vers molt aviat.—Frederic Sala: No he pogut trobar el seu escrit *Declaració a 60 HP*. L'any 1921 es cuidava un altre senyor de contestar la correspondència. Entre els originals d'aquell temps no hi ha el seu treball Si vol tornar a enviar-lo, mirarem de complaure'l.—G. A. Lavara: El seu treball és massa llarg. Provi d'enviar coses més curtes.—Fidel Grifol: Les seves comedietes són boniques: Nosaltres no podem publicar-les perquè són massa llargues per a un setmanari. Ara, en quant a les dificultats per a representar-les estem convençuts que vostè té tota la raó. Són molts els autors que's troben en el seu cas i lo pitjor és que un no hi sap veure el remei!—Aguileta: Aviat publicarem alguna cosa de vostè.—P. Arenas: Tot lo seu ha anat sortint. Vol dir que no és hora de tornar a enviar? Ja sap que vostè és dels nostres.

NOTICIES

—Quina desgràcia! que hagi dimitit aquest governador!

CALÇAT JA N'HA COMPRAT?

No llenci els diners. A la LIQUIDACIÓ del SPLENDID BAZAR el podrà comprar a preu de cost. Tot marcat clarament. Vegi aparadors

Carrer Salmerón, 71

BARCELONA

GASTROL ★ MIRET ★

Muy eficaz contra las enfermedades del ESTÓMAGO e INTESTINOS
DE VENTA EN TODAS PARTES

Gran Restaurant "VILA"

Passatge Crèdit, 5 i 7

BARCELONA

Coberts-reclam a 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes

Abons mensuals i quinzenals

Esplèndits salons per a banquets, casaments i
bateigs

Es el restaurant més concorregut de Barcelona

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

ALCAZAR ESPAÑOL

GRAN MUSIC-HALL

Unió, 7-Telèfon núm. 2212 A

Excel·lent Troupe de Varietés - Exits a GRANITO DE SAL i EVA SEGURA

Exit grandios del "Skett" ¡AQUÍ ESTA LA GLORIA!

De 7 a 9 i de 1 a 4 TABARIN DANCING

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 3332 A.

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4, tarda i a les 9 1/2 nit

Exit grandios de la simpàtica cupletista CANDELARIA MEDINA

Demà dissabte, dia 16, es posarà a la venda

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA:

ALMANAC PER A L'ANY 1923

Escrit i dibuixat per lo bo i millor
de la nostra terra

Preu com sempre: Pessetes 1'50

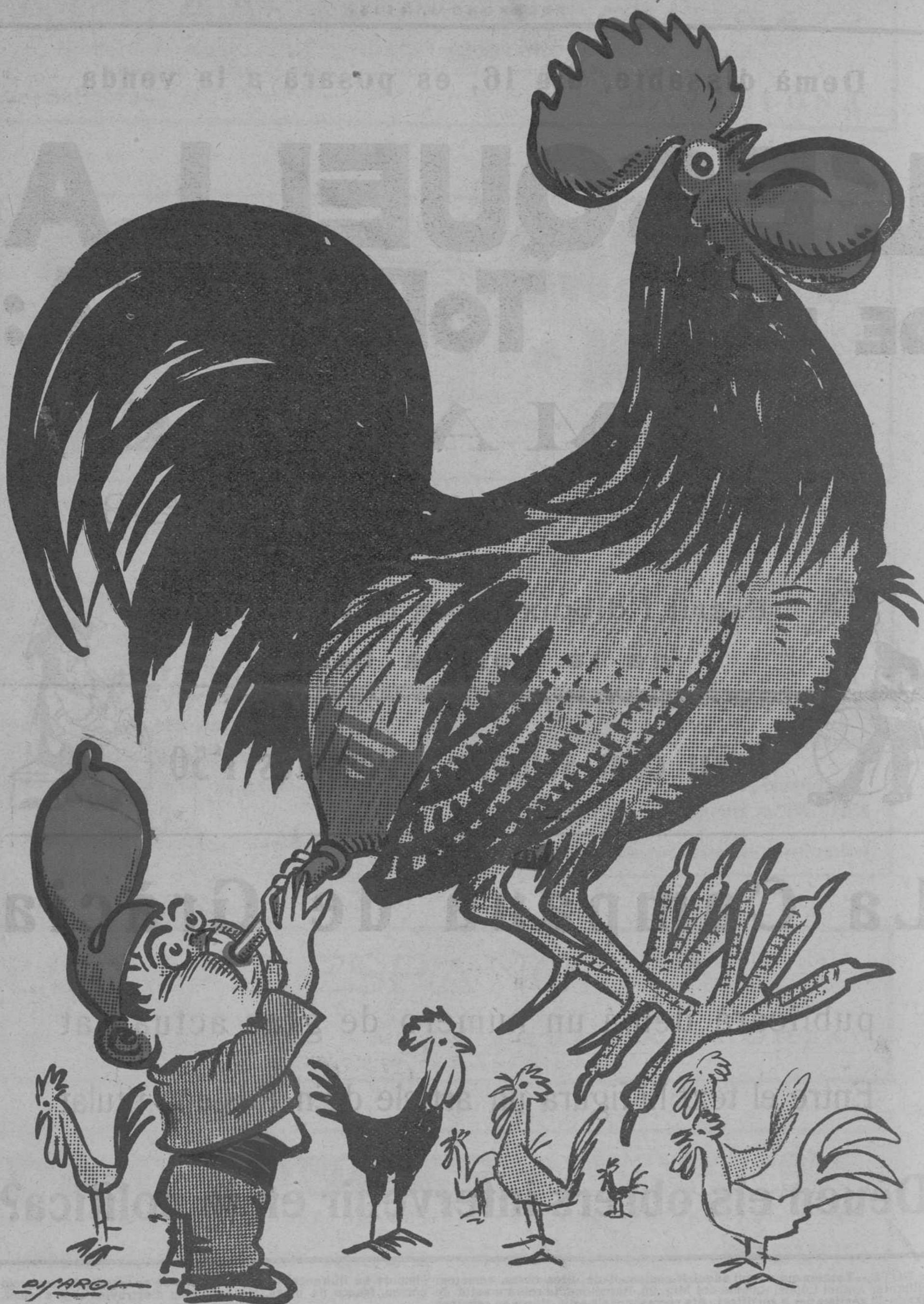
La Campana de Gràcia

publicarà demà un número de gran actualitat

Entre el text hi figura un article d'En Pestaña titulat

Deuen els obrers intervenir en la política?

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

VIGILIES DE FESTES

—La qüestió és que semblin grassos, encara que els tinguem d'omplir de vent.